

SD

Veerle Baetens: "Ik speel graag, maar het moet de moeite zijn" © marco mertens

Veerle Baetens ziet de wereld met een nieuwe blik: "Zij heeft echt het licht bij mij aangedaan"

"Er is te weinig vrouwelijkheid in deze wereld." Ja, Veerle Baetens heeft ons iets te vertellen. En voor het eerst in twintig jaar doet ze dat niet op tv of in de bioscoop, maar in het theater. "Er is een licht bij mij aangegaan", zegt de actrice, zelf een beetje verbaasd. "Ik ben zachter geworden. Omdat ik beseft dat ik niet mee moet, met wat er mij wordt voorgedaan."

Hans-Maarten Post

02:00

Luisteren

Delen

De munt voor de thee plukt ze in de tuin. Als we buiten gaan zitten, horen we binnen zachtjes dochter Billie zingen, in haar kamer. Achter de deur huppelt er in de woonkamer een konijn. We zijn voor een keer gewoon bij Veerle Baetens (48) thuis. Of een van de voordelen van een theaterstuk: de actrice/filmmaakster kan er gewoon op een podium bij haar in de buurt aan werken. De vorige keer dat we haar spraken, anderhalf jaar geleden, kwam *Comeback* in de bioscoop, de film waarin ze voor het eerst met haar dochter acteerde. Toen vertelde ze nog dat het wennen was, dit nieuwe huis. Dat het kon voelen als een vreemd land waarvan ze de taal niet kende. Inmiddels is het helemaal haar thuis geworden. Haar toevluchtsoord, tussen de bomen. “Ik ben hier graag, met mijn gezin, midden in de natuur.”

Hier, ik als keizerin is de reden waarom we aan haar terrastafel zitten. De monoloog die ze zelf schreef en tot in december een keer of vijftig overal in Vlaanderen gaat spelen, samen met muzikant Bo Spaenc. Best bijzonder, want het moet van musical *Pippi Langkous*, zo’n twintig jaar geleden zijn, dat ze nog zo’n lange periode in het theater te zien was.

N

Jij, een heel najaar in het theater? Hoe komt het? Was er zomaar een gat in je agenda?

“Bo Spaenc, die ik kende van de *Kiekeboe*-film, van toen ik een jaar of twintig was, heeft mij gevraagd. Want er had iemand afgezegd. Ik ben dus tweede keus. (*lacht*) Ik zei eerst *nee*, tot ik merkte dat het begon te kriebelen. Een gat? Er lag vooral nog niks vast, want ik ben mijn tweede langspeelfilm aan het voorbereiden. Ik heb een jaar aan dit theaterstuk geschreven, samen met Yoline Denys, en in goed anderhalf jaar hebben we alles op poten gezet. In de filmwereld, mijn wereld, is dat niks. Het is heel fijn, in zo’n korte periode iets kunnen maken. En het stuk gaat over iets dat ik echt wilde vertellen. Dat was voor mij absoluut een voorwaarde. Jan Bijvoet is mijn

coach en dat is ook echt een heerlijke samenwerking. Wat een fijne, aandachtige en zachtaardige man. Hij geeft me echt wat ik nodig heb, vrijheid.”

Je speelt Minnie Maussen. Een grijze muis. Het tegenovergestelde van wat je zelf bent.

“Dat vind ik dus niet. (*glimlacht*) Er zit écht wel een grijze muis in mij. Wat mij ‘exotisch’ maakt, zeg maar, is wat ik doe. Maar dat is tegelijk ook mijn vlucht: het is wat ik doe om níét die grijze muis te zijn. Ik verstop de grijze muis in mij achter de personages die ik speel. Je hebt mensen die al vroeg een enorme persoonlijkheid kweken, die een eigen stijl hebben, in de manier waarop ze zich kleden. Dat zijn voor mij geen grijze muizen. Daar keek ik als jong meisje naar op. Zoals zij ben ik niet. Maar dat vind ik niet erg.”

Veerle Baetens: "120 kilometer per uur is in onze maatschappij de maatstaf geworden. Dat is pokkeveel" © marco mertens

“

“Er zit echt wel een grijze muis in mij. Ik verstop die door te acteren”

Veerle Baetens
actrice

Minnie heeft zich teruggetrokken, thuis. Je liet je daarvoor inspireren door het Japanse hikikomori-fenomeen: mensen die nog maar zelden hun huis of kamer verlaten.

“De term wil zeggen: sociale terugtrekking. Ik heb het voor mijn titel vrij vertaald alsof het Latijn was. *Hic I como RI: Hier, ik als kiezerin*. Ik vond dat mooi: als je alleen bent kan je een keizerin zijn. Niemand gaat je zeggen dat het niet waar is. Ik vind het een interessant fenomeen. Bangelijk, tegelijk. Blijkbaar is het vooral iets wat zich bij jongeren afspeelt. Ik begrijp het, omdat de wereld waarin we leven enorm *in your face* is.”

“Ik gebruik er graag het verkeer als metafoor voor: 120 kilometer per uur is in onze maatschappij de maatstaf geworden. Daar mag je absoluut niet onder. Maar we verliezen zo veel, of we zien zo veel niet door die snelheid. Je voelt het ook, als je van 120 plots naar 70 kilometer gaat. Dan pas heb je door hoe snel je reed. Er zullen er zijn die zeggen: 120 is toch niet veel? Jawel, 120 is *pokkeveel*. Ik snap dat mensen zich daarvan willen distantieren. Dat ze zeggen: zo hoeft het niet voor mij. Ik kan niet invoegen.”

“Zo iemand speel ik. Iemand die zich heeft teruggetrokken uit de wereld, omdat ze die wereld te veel vond. Of ze vond zichzelf te veel tegenover de wereld. Het is iemand die volledig verloren is gelopen in de wereld en die dan maar verloren loopt in haar hoofd. Dat is veiliger.”

Wie is ...

© marco mertens

Veerle Baetens (48) won in 2013 de prijs voor beste actrice op de European Film Awards in Berlijn, voor *The broken circle breakdown*. Ze schreef mee aan het scenario van tv-serie *Tabula rasa* en debuteerde als regisseur met *Het smelt*, waarvoor ze ook het scenario schreef. Samen met haar man Geert heeft ze dochter Billie, met wie ze in 2025 in de film *Comeback* acteerde. Ze was dit jaar nog te zien in de hoofdrol van de Europese coproductie *The deal*. Ze werkt aan haar tweede langspeelfilm. Speeldata *Hier, ik als keizerin*: www.bospaenc.be

Ga vooral verder. Wat lag er op je maag? Wat moest er van je hart?

“Ik ben samen met Charlotte De Bruyne (*actrice uit ‘Het smelt’ en Juliet in de gelijknamige VRT-serie, red.*) aan het werken aan haar eerste film. En zij heeft zó mijn blik veranderd. Door de manier waarop zij naar cultuur kijkt, naar schrijvers, naar film en literatuur. Zij heeft echt het licht bij mij aangedaan. Waardoor ik nu denk: *ja, ik ben wakker.*” (*lacht*)

“Er is een groot tekort aan vrouwelijkheid in deze wereld. En dan heb ik het niet over gender, maar over vrouwelijkheid als een kracht. Over die eenzijdigheid van de wereld wilde ik het wel eens hebben. Over de mannelijkheid van deze wereld. Doelen bereiken, snel gaan, roepen, niet luisteren. Wie het hardst roept, daar wordt naar geluisterd. Terwijl je, zoals bij yin en yang, beide nodig hebt. Mannelijkheid én vrouwelijkheid. Iedereen heeft beide in zich. Maar beide krachten moeten in evenwicht zijn. Yang is vuur. Spreken, bereiken, jagen. Yin is luisteren. Yin is koud, zagezegd. Maar je hebt die verkoeling wel nodig, naast dat vuur. Die is er nu gewoonweg niet.”

“En dus gaat het in mijn stuk over de woede van een vrouw die geen vrouw mag zijn. Die eigenlijk niet mag bestaan. Het gaat over de stereotypen die er nog altijd zijn. De keurslijven waar we nog steeds in worden geduwd. Iets wat ook wij vrouwen onszelf eigenlijk aandoen, mede door de manier waarop we zijn grootgebracht en hoe het systeem werkt. Ik ben 48 en ik heb de indruk dat de generaties vrouwen boven mij denken: *het is toch allemaal verworven? Het is toch goed zo? Doe toch eens niet zo flauw.* Terwijl de generatie onder mij – zoals Charlotte, die tien jaar jonger is – daar heel erg mee gewrongen zit. Die generatie is daar heel erg mee bezig.”

“Het is echt nog maar kort. Toen ik aan *Het smelt* werkte, besepte ik dat allemaal nog niet. Het is echt door met Charlotte te werken dat ik oog kreeg voor vrouwelijke makers, voor vrouwelijke schrijfsters. En besepte hoezeer de mannelijke blik nog altijd de norm is. Neem films. Ik vond ‘vrouwelijke’ films over het algemeen vaak niet goed. Maar dat is omdat mijn norm volledig mannelijk is. Want de filmgeschiedenis, dat is eigenlijk honderd jaar mannelijk oog. Punt. En dus ben ik zo opgevoed. Ben ik dat gewend. Die mannelijke blik.”

“Het gaat echt om een heel andere manier van kijken. Het licht is aan. Maar ik heb het gevoel dat ik nog veel te ontdekken heb. Want: wat is dat dan, die vrouwelijke blik? Waarin zit die vrouw dan ergens? Wat is op een vrouwelijke manier een verhaal vertellen?”

Het maakt me vooral ook benieuwd naar je volgende film. Waar gaat die over? Kan je dat al verklappen?

“Je bent te vroeg. Het zit nog allemaal in mijn hoofd. Het zal gaan over een familie. Zo iets. Ja, te vroeg, dus.” *(lacht)*

De vorige keer dat we elkaar spraken was naar aanleiding van *Comeback*, de film waarin je dochter debuteerde als actrice. Smaakt het, na die ervaring, naar meer, voor haar? Of is het: nooit meer?

“Nee: ze wil gaan spelen. Maar ze moet nog even wachten. Ze zit in het zesde middelbaar. We hebben onlangs nog samen iets gedraaid, een clip voor een vriend. En dat was leuk. Ja, ik denk wel dat ze er zin in heeft. Al betekent het natuurlijk wel iets: ingangsexamens doen en zo. Maar als ze het wil, moet ze dat doen. Ik zal haar niet tegenhouden. Ook omdat ik weet wat het mij allemaal gegeven heeft.”

Ligt er een volgende rol op jou te wachten? Of maak je je zorgen, omdat je agenda misschien leger blijft dan verwacht?

“Ik ga proberen eerlijk te antwoorden. *(lacht)* Ik speel graag. Maar het moet de moeite zijn. Het moet mij iets bijbrengen. Want acteren vergt veel van mij. Het doet iets met mij waar ik niet altijd zin in heb. En dan gaat het om kwetsbaarheid. Afhankelijkheid. Onzekerheid. Zeker als het een gevecht is met de regisseur of met de productie. Als je niet op dezelfde lijn zit. En nu ik geproefd heb van regisseren? Van zelf iets schrijven? Neem deze theaterproductie: daarin kan ik zeggen wat ik wil zeggen.”

Het is van Pippi Langkous geleden dat je nog zo’n lange periode op een podium stond. Wat zit er nog altijd van die Pippi Langkous in jou? Of waaraan moet de 48-jarige Veerle Baetens zichzelf herinneren? Iets wat ze door volwassen te worden is kwijtgeraakt?

“Ik ben een enorme twijfelaar en een perfectionist. Dat is Pippi Langkous allesbehalve. Wat zit er nog altijd in mij van de Veerle van toen? Helaas nog altijd die angst van: het moet goed zijn wat ik

doe. En als het niet goed is, valt de wereld op mijn hoofd. Die stress is er nog altijd. Al krijg ik die inmiddels ook wel tot rust. Ik heb veel geleerd over hoe ik mezelf moet beschermen. Hoe ik beter met mijn lichaam om moet gaan, hoe ik het af en toe kan ondersteunen met een supplementje hier of daar. Of met sport. Ik heb geleerd om het vele werk echt met een weekend te breken. En ik heb geleerd om *nee* te zeggen, als ik voel dat er van mij geprofiteerd wordt.”

Veerle Baetens: “Als wat ik doe niet goed is, valt de wereld op mijn hoofd” © marco mertens

“Ik ben, door wat ik geleerd heb over die vrouwelijke blik, zachter geworden. Omdat ik besef dat ik niet mee moet, met wat er mij in de wereld wordt voorgedaan. Ik moet dat niet na-apen. Ik hoef dat niet te zijn. Snap je? Er hoeft niet altijd gepresteerd te worden. Er mag ook gewoon eens niks zijn. Waarmee ik niet bedoel: we zetten die vrouw weer opnieuw gewoon aan de haard.” (*lacht*)

Je werd inmiddels ook ambassadeur van Plan International. Zo steun je onder meer *Her walk*, een wandelevent in Gent, op 9 oktober, waarmee geijverd wordt voor veiligheid voor meisjes. Waarom koos je net voor hen?

“Omdat mijn hart daarnaartoe gaat. Omdat wat ik maak daar zijn wortels in heeft. In vrouwenrechten. Meisjesrechten. Ik heb een dochter. Ben zelf jong geweest. Ik vind vrouwenrechten heel belangrijk. Ik geloof echt dat meer vrouwelijkheid de wereld kan redden. En dan heb ik het, voor alle duidelijkheid, niet over de Thatchers van deze wereld. Want die hebben zich geschikt naar dat mannelijke beeld. Al mag een vrouw natuurlijk best hard zijn of iets met stevige hand leiden. De vraag is gewoon of dat de norm moet zijn. Het is een complexe materie, omdat we het al zo lang anders gewend zijn.”

Tot slot: iedereen denkt wel eens aan een ander leven. Welk beeld duikt er dan bij jou op?

“Onderwijs. Zorg. Ik weet niet of het me ook gaat lukken. En of ik daarvoor ben gemaakt. Want ik baal met momenten ook van alle zorg die ik moet dragen als moeder. Maar ik weet dat acteren helend kan werken. Van daaruit vertrekkend zou ik het kunnen inzetten als een soort creatieve therapie. Ik ben dat ooit in Gent aan de Artevelde Hogeschool gaan studeren. Maar toen was ik zwanger en werd Billie geboren... Het zou nog wel iets voor mij zijn, denk ik. Daarom nog niet meteen in het courante schoolsysteem. Maar een eigen praktijk? Ooit? Wie weet?”

Vul dat zinnetje maar aan ...

Wat ik iedereen aanraad ...

“De roman *All fours* van Miranda July. Ik was daar ondersteboven van. Zo’n straf boek. En *Wolf* van Lara Taveirne vond ik ook heel mooi.”

Wat mijn huis mijn thuis maakt ...

“Mijn man, mijn dochter. En mijn dieren. Ik heb twee katten en twee konijnen. En mijn stoof. Mijn leemkachel die heerlijk lang warm blijft. Zalig.”

Je doet mij het meeste plezier met ...

“Doen alsof je thuis bent. Het me gewoon vragen als je iets nodig hebt. Zodat ik mij niet meer verantwoordelijk voel. Of dat nu bij mij thuis is of ergens anders.”

Ik wil af van ...

“Op de kap zitten van mijn dochter.” *(lacht)*

Het kledingstuk dat ik nooit wegdoe ...

“Mijn trouwoutfit. En de babykleertjes van Billie.”

Mijn succesrecept ...

“Mijn lasagne. *(Roept naar haar dochter)* Billie, is die lekker? Ja, dus.” *(lacht)*

N**Lifestyle****Theater****Film****Emancipatie****Billie**

[Fout gezien? Laat het ons hier weten.](#)

Lees onbeperkt
digitaal en
zaterdag op
manier. Nu voor €

Ontdek het aanbod